

ЗОЛОТАРЬОВА А.Р., магістрант, м. Харків, НТУ «ХПІ»

ЕФЕКТИВНА ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ

Визначення показників фінансового стану підприємств відноситься до числа найбільш важливих економічних проблем в умовах переходу до ринку, оскільки недостатня фінансова стійкість може привести до відсутності у підприємства коштів для розвитку виробництва, їх неплатоспроможності і, в кінцевому підсумку, до банкрутства, а «надмірна» стійкість буде гальмувати розвиток, збільшувати витрати підприємства надлишковими запасами і резервами.

Мета аналізу показників фінансового стану полягає не тільки в тому, щоб встановити та оцінити фінансовий стан підприємства, а також і в тому, щоб постійно проводити роботу, спрямовану на його покращення. Фінансовий стан являє собою сукупність показників, що відображають наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів. Аналіз фінансового стану показує, по яким конкретним напрямкам необхідно вести цю роботу. У відповідності з цим результати аналізу дають відповідь на питання, які найважливіші засоби покращення фінансового стану підприємства в конкретний період його діяльності.

На цей час існує велика кількість різноманітних методик, які знаходяться в багаточисельних літературних джерелах, за допомогою яких можна здійснити діагностику фінансового стану, але немає єдиної досконалої методики.

У вітчизняній практиці для оцінки фінансового стану організації використовуються показники розраховані з річної бухгалтерської звітності. При цьому часто обмежуються розрахунками коефіцієнтів ліквідності і платоспроможності.

У сучасній практиці фінансово-господарської діяльності зарубіжних фірм для оцінки фінансового стану та вірогідності банкрутства найбільш широке застосування отримали моделі Альтмана, Ліса, Таффлера, Спрінгейта. Загальний економічний сенс моделі є функцією від деяких показників, що характеризують економічний потенціал підприємства і результати його роботи за минулий період. Але у вітчизняній практиці ці моделі можуть використовуватися обмежено, оскільки існують відмінності, як у бухгалтерській звітності, так і у формуванні виручки, власного капіталу в Україні і іноземних країнах.

Тому, у практичній діяльності вітчизняного підприємства, з метою ефективного управління його розвитком, доцільно використовувати комплексний підхід до формування системи показників діагностики фінансового стану, який би поєднував показники, розрахунок яких можна здійснити з бухгалтерської звітності та їх інтегральний вплив на фінансовий стан. На нашу думку, необхідно враховувати ще один важливий підхід – рейтингову оцінку фінансового стану підприємства. Така оцінка враховує усі найважливіші показники фінансово-господарської та виробничої діяльності підприємства, тобто господарської активності в цілому. При її побудові враховуються дані про виробничий потенціал підприємства, рентабельність його продукції, ефективність використання виробничих та фінансових ресурсів, стан та розміщення коштів, їх джерела та інші показники.

Таким чином, вибирається сукупність приватних критеріїв, що характеризують різні аспекти фінансової стійкості. Такими критеріями можуть бути: коефіцієнт оборотності запасів; коефіцієнт покриття короткострокових пасивів оборотними активами; коефіцієнт структури капіталу; коефіцієнт загальної рентабельності активів. Провівши розрахунок коефіцієнтів, далі встановлюється значущість кожного приватного критерію відповідно до його впливу на фінансову стійкість. Потім розраховуються співвідношення між значеннями приватних критеріїв і їх нормативними значеннями. В результаті формується комплексний індикатор фінансової стійкості, який дозволить своєчасно приймати заходи для зниження фінансових труднощів, об'єктивніше складати плани розвитку організації.